

BESLUIT

m.e.r.-beoordelingsnotitie Cortenoever

Rijkswaterstaat Oost Nederland
T.a.v. de heer D. Adriaansens
Postbus 2232
3500 GE UTRECHT

Datum

26 oktober 2020

Zaaknummer

2020-010149

Onderwerp

m.er.-beoordelingsbesluit Cortenoever

Inlichtingen bij

Tonny Eidhof
026 359 82 03
post@gelderland.nl

Blad

1 van 7

Beste meneer Adriaansens,

Op 22 juli 2020 hebben wij van Arcadis Nederland BV een verzoek om een besluit op de m.e.r.-beoordelingsnotitie en bijbehorende bijlagen voor Cortenoever ontvangen. Naar aanleiding van de beoordeling door de provincie Gelderland is op 18 september 2020 per mail een aangepaste beoordelingsnotitie ontvangen. De notitie heeft betrekking op de voorgenomen ontgronding op de locatie Cortenoever in de gemeente Brummen. Het verzoek is door ons geregistreerd onder zaaknummer 2020-010149. Hierbij ontvangt u ons besluit over bovengenoemd verzoek.

Uw verzoek

Rijkswaterstaat is in samenwerking met de provincie Gelderland voornemens om Natura 2000-, Gelders Natuurnetwerk (GNN)-, en Kaderrichtlijn Water (KRW)-maatregelen uit te voeren in het natuurgebied Cortenoever dat gelegen is in de gemeente Brummen. Dit gebied is een onderdeel van het Natura 2000-gebied Rijntakken dat in Cortenoever gekenmerkt wordt door kronkelwaard-landschap. Ook worden in Cortenoever compenserende natuurmaatregelen genomen ter compensatie van de Rijksweg A15. Voor de ontgrondingsactiviteit is een m.e.r.-beoordelingsnotitie opgesteld waarvoor een besluit wordt gevraagd.

Beoordeling en besluit

Het op 18 september 2020 ingediende verzoek om een m.e.r.-beoordelingsbesluit "Cortenoever, WP 2.4.2 p3 – m.e.r. beoordeling", van 15 september 2020 en bijbehorende stukken geven een goed inzicht in de te verwachten milieueffecten. De procedure vindt gecoördineerd plaats met andere besluiten die voor de Cortenoever aan de orde zijn.

Gedeputeerde Staten van Gelderland;

- gezien het verzoek van de Rijkswaterstaat van 18 september 2020;
- gelet op de bepalingen in de Wet milieubeheer;
- gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in dit besluit;
- gelet op het Besluit m.e.r.;
- en gelet op de Algemene wet bestuursrecht (Awb);

Datum

26 oktober 2020

Zaaknummer

2020-010149

Blad

2 van 7

Besluiten:

dat bij de voorbereiding van het besluit als bedoeld in artikel 3 van de Ontgrondingenwet, op grond van bovenstaande overwegingen en op basis van het gestelde in artikel 7.2, lid 4 en paragraaf 7.6 Wet milieubeheer, met name artikel 7.17, derde lid, géén milieueffectrapport (MER) hoeft te worden opgesteld voor de voorgenomen activiteit omdat de activiteiten van het project “Cortenoever” naar verwachting geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zullen hebben.

De bijlage is onderdeel van dit besluit

De bijlage bevat een toelichting op ons besluit. Neem de bijlage(n) goed door.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [gelderland.nl](http:// gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,



Martin Kaal
Teammanager Vergunningverlening

n.b.

Deze beslissing is een voorbereidingsbeslissing ten behoeve van de aanvraag om een vergunning. Tegen deze voorbereidingsbeslissing kan gezien artikel 6:3 van de Algemene wet bestuursrecht alleen bezwaar worden gemaakt door belanghebbenden die los van het voor te bereiden besluit (de vergunning) rechtstreeks in hun belang zijn getroffen. Anderen kunnen in een later stadium zienswijzen indienen tegen de ontwerpbeschikking die wordt vastgesteld naar aanleiding van een aanvraag. Zij kunnen dan hun eventuele bezwaren tegen deze voorbereidingsbeslissing kenbaar maken. Deze zullen bij de beoordeling van de zienswijzen worden betrokken.

Bijlage: 1

Bijlage 1

1. Beoordelingsplicht milieueffectrapportage

Ingevolge de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage moet voor bepaalde activiteiten een milieueffectrapport (MER) worden opgesteld. Hiermee wordt bereikt dat er voldoende milieuinformatie beschikbaar is voordat milieurelevante besluiten worden genomen die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. Zo kan schade aan het milieu zoveel mogelijk worden voorkomen of beperkt. In de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage is aangegeven voor welke activiteiten het opstellen van een MER verplicht is en voor welke activiteiten eerst beoordeeld moet worden of het opstellen van een MER noodzakelijk is (m.e.r.-beoordeling plichtige activiteiten).

Ontgrondingenwet

Gelet op het Besluit milieueffectrapportage (bijlage onderdeel C, categorie 16.1) geldt er voor de voorgenomen activiteit geen rechtstreekse MER-plicht. De ontgrondingsactiviteit heeft namelijk betrekking op een terreinoppervlakte van minder dan de voorgeschreven drempelwaarde van 25 ha. Op grond van onderdeel D, categorie 16.1 van dit Besluit is er sprake van een m.e.r.-beoordelingsplicht.

Omschrijving activiteit

In de uiterwaard bij Cortenoever in de gemeente Brummen zijn ingrepen voorzien die de natuurwaarde in de uiterwaarde dienen te vergroten. In het verleden is zijn in Cortenoever maatregelen uitgevoerd in het kader van Ruimte voor de Rivier. Ondermeer is een dijk-teruglegging en verlaging gerealiseerd. Vervolgens zijn verkenningen uitgevoerd van de kansen voor de verbetering van natuurontwikkeling in het uiterwaardengebied Cortenoever. De maatregelen vinden plaats op initiatief van Rijkswaterstaat en de provincie Gelderland en bestaan uit de aanleg van bos, het uitgraven van kronkelwaardgeulen, het realiseren van uiterwaardverlagingen uit recreatieve voorzieningen.

Ook vindt er natuurcompensatie plaats voor het project ViA15. Daartoe wordt circa 2 hectare landbouwgrond omgevormd naar 1 hectare stroomdalgrasland en 1 hectare glanshaverhooiland. Het uitgraven van de diverse kronkelwaardgeulen heeft tot doel om dichtgeslibde geulen weer watervoerend te maken en daarmee een geschikt milieu te ontwikkelen voor flora en fauna. In totaal wordt er in het kader van Cortenoever 19,3 hectare ontgraven waarbij naar verwachting 106.549 m³ grond vrijkomt.

2. Toetsingskader

Voor de m.e.r. beoordeling is het uitgangspunt dat het maken van een MER niet nodig is, tenzij de voorgenomen activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. Bij de beoordeling van deze mogelijke gevolgen zijn artikel 7.17, lid 3 van de Wet milieubeheer en de criteria uit bijlage III van de EEG-richtlijn Milieueffectbeoordeling betrokken:

- De kenmerken van de activiteit.
- De plaats waar de activiteit plaatsvindt.
- De kenmerken van de belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu die de activiteit kan hebben.

3. Beoordeling

3.1. De kenmerken van de activiteit.

Hieronder zijn de kenmerken van het project samengevat.

Het plangebied betreft de Uiterwaarden van het gebied Cortenoever en ligt in de gemeente Brummen ten westen van de IJssel. Het gebied ligt binnen het Natura-2000 gebied Rijntakken en is een van de weinige kronkelwaarden langs de Rijntakken. De maatregelen bestaan uit het uitgraven van dichtgeslibde kronkelwatergeulen om deze weer watervoerend te maken en daarmee een geschikt milieu te ontwikkelen voor limnofiele vissoorten (gebonden aan zwakstromend en stilstaand water), macrofauna en het habitatype Meren met Krabbenscheer en Fonteinkruiden. Bij de aanleg wordt rekening gehouden met het oorspronkelijke reliëf en bodemopbouw van de kronkelwaardgeulen. Op een aantal plaatsen dient een 30 cm dikke sliblaag bovenop de zandlaag behouden te worden voor de waterhuishouding.

Op de volgende plaatsen in Cortenoever vindt maaiveldverlaging plaats.

- Op de locatie Reuversweerd (MV1) vindt maaiveldverlaging plaats met als doel het ontwikkelen van een paaimilieu voor vis en broedbiotoop voor porseleinhoen (Natura 2000). Hierbij wordt de bovenste 30 cm van de toplaag afgegraven.
- Ter plaatse van de Batterij (MV2) vindt een maaiveldverlaging plaats om na hoogwater het water in de lage delen in het gebied vast te houden. Het wordt geheel ontgraven waarbij bestaande taluds en 30 cm slib wordt gehandhaafd, in verband met archeologische waarden. Het doel van deze maaiveldverlaging is het creëren van een paaigebied voor riviervis (KRW) en vogelsoorten als porseleinhoen (Natura 2000).
- De maaiveldverlaging de Hank (MV3) is een rivierkundige compensatie. Hierbij wordt de bovenste 50 cm van de toplaag afgegraven.

In het gebied worden tevens kunstwerken gerealiseerd, vindt beplanting en verwijdering van hout plaats en worden recreatieve voorzieningen aangepast.

Omvang van het project

In totaal wordt er (inclusief werkstappen van de aannemer) 19,3 ha ontgraven. Het gaat hierbij om 106.549 m³.

De cumulatie met andere projecten

In het gebied zijn in het verleden het project KRW-IJssel en de dijkverlegging in het kader van het Ruimte voor de Rivier project uitgevoerd. Beide projecten zijn afgerond.

In 2019 heeft Provincie Gelderland haar medewerking toegezegd aan de invulling van de compensatieopgave voor het project Tracébesluit A12/A15 Ressen-Oudbroeken. Dit project wacht nog op een finale uitspraak van de Raad van State in verband met ingediende beroepen.

Datum

26 oktober 2020

Zaaknummer

2020-010149

Blad

5 van 7

Deze medewerking is vastgelegd in een brief tussen Rijkswaterstaat en Provincie Gelderland. Er is afgesproken dat de provincie een deel van de natuurcompensatie van ruim negen hectare voor de ViA15 (doortrekken A15) zal realiseren. Een deel van de (graaf)werkzaamheden van dit project wordt daarom uitgevoerd als mitigerende maatregel van het doortrekken van de A15. In Cortenoever wordt de aanleg van stroomdalgraslanden en glanshaverhooilanden gerealiseerd, passend binnen de ruimtelijke context van het landschap en aansluitend op zones waar de habitattypen nu al in goed ontwikkelde vorm voorkomen. Deze compensatie zorgt ervoor dat een goede kwaliteit van het natuurnetwerk geborgd blijft.

Het gebruik van natuurlijke hulpbronnen.

Op de locatie wordt vanaf maaiveld klei aangetroffen die varieert in dikte maar minimaal 1 m dik is. Onder de kleilaag is zwak siltig zand aanwezig. Er wordt geen grond van elders aangevoerd. Vrijkomende grond wordt afgevoerd of zo mogelijk hergebruikt.

De productie van afvalstoffen.

De ontgroning heeft niet tot gevolg dat structureel afvalstoffen zullen vrijkomen.

Verontreiniging, milieu-hygiënische kwaliteit en hinder.

Er vindt geen verontreiniging plaats. Het grondverzet vindt plaats onder de regels van het Besluit Bodemkwaliteit. Er is mogelijk enige hinder door afvoer van grond. In de aanvullende informatie is aangegeven dat afvoer van grond via het water zal plaats vinden. Door de gemeente Brummen is aangegeven dat voorafgaand aan de werkzaamheden een verkeersplan moet worden aangeleverd waarmee moet worden ingestemd. Er is geen sprake van structurele hinder.

Water

De planlocatie betreft een kronkelwaard en is een uiterwaard op de westoever van de IJssel ten noorden van Brummen. Het gebied wordt aan de zuid-, oost- en noordzijde begrensd door de rivier de IJssel. Het gebied wordt doorsneden door een groot aantal geulen die overwegend zuid-noord en zuidoost-noordwest georiënteerd zijn. Delen van deze geulen zijn (vrijwel) het gehele jaar watervoerend. Alleen tijdens perioden van hoog water stromen deze geulen mee. Zuidelijk in het gebied bevinden zich in de oeverzone enkele plassen, onder andere ter plaatse van een voormalige batterij, waarin onder normale omstandigheden het gehele jaar rond water staat. Het grondwaterpeil in het gebied wordt beïnvloed door de waterstand in de IJssel. De werkzaamheden hebben een beperkte invloed op het waterpeil maar geen ontoelaatbaar effect op de gebruiksfuncties landbouw en wonen.

Bodem

Door de geïsoleerde ligging van de uiterwaard is het grondgebruik vrij extensief geweest. Er waren geen steenfabrieken gevestigd en er heeft geen kleiwinning plaatsgevonden. Er zijn geen industriële activiteiten geweest. In een onderzoek in 2012 zijn geen verdachte deellocaties vastgesteld.

Datum

26 oktober 2020

Zaaknummer

2020-010149

Blad

6 van 7

In het kader van de aanleg van een nevengeul in het gebied zijn in 2014 verkennende waterbodemonderzoeken in het gebied uitgevoerd. De kwaliteit van de bovengrond valt overwegend in klasse B en de ondergrond varieert in kwaliteit van vrij toepasbaar tot klasse B. Plaatselijk zijn gehalten aan PFAS aangetroffen die de normwaarden voor toepassing in diepe plassen overschrijden. Bij een terreininspectie zijn geen verdachte locaties aangetroffen die zouden wijzen op bodemverontreiniging.

Geluid:

Cortenoever wordt aan drie zijden begrenst door de IJssel. Aan de westelijke zijde van het plangebied betreft agrarisch gebied. De locatie betreft geen stiltegebied.

Door de ontgrondingswerkzaamheden kan tijdens de uitvoering tijdelijk geluidhinder ontstaan door het materieel van de aannemer. Omdat de werkzaamheden van tijdelijke aard zijn en omdat afvoer van grond via water plaatsvindt wordt de eventuele geluidhinder niet als onevenredig beschouwd.

Conclusie

De kenmerken van de activiteit zijn voldoende onderzocht. Er is geen sprake van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

3.2. De plaats van het project.

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waar het project van invloed kan zijn, is in het bijzonder in overweging genomen:

- het bestaande grondgebruik;
- de aanwezigheid van- en de kwaliteit en het regeneratievermogen van natuurlijke hulpbronnen van het gebied;
- het opnamevermogen van het natuurlijke milieu.

Het plangebied Cortenoever is onderdeel van het Natura 2000 netwerk Rijntakken. Het plangebied is gelegen in buitendijks gebied westelijk van de IJssel. Het gebied wordt aan de noord, oost en zuidzijde begrenst door de IJssel. Aan de westzijde ligt landelijk gebied van de gemeente Brummen. Cortenoever is in gebruik als landbouwgebied. Het plangebied is in gebruik als natuur en waterbodem/ uiterwaarde. Door de aanleg en herstel van geulen een nevengeul wordt een geschikt milieu ontwikkeld voor vissoorten die gebonden zijn aan stilstaand en zwakstromend water (limnofiele soorten) en voor andere habitats. Bij de aanleg wordt rekening gehouden met het oorspronkelijk reliëf van de geulen.

Conclusie

De plaats waar de activiteit zal plaatsvinden is voldoende onderzocht. Er is geen sprake van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

3.3 Kenmerken van potentiële effecten

In de m.e.r.-beoordelingsnotitie zijn alle kenmerken van het potentiële effect van de maatregel beschreven. Daarbij gaat het om de aspecten bodem, water, landschap, cultuurhistorie, archeologie, natuur, verontreiniging en (geluid/lucht) hinder. De toetsing leidt tot de conclusie dat zich ten gevolge van de beoogde ontgronding geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zullen voordoen. De effecten zijn positief voor natuur en landschap. Voor de andere aspecten is er geen, dan wel een verwaarloosbaar effect.

Wnb aspecten

Het project Cortenoever heeft tot doel om N2000-doelen te realiseren en wel in samenhang met de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW-doelen) en het Gelders natuurnetwerk. Het plan bevat inrichtingsmaatregelen gericht op de ontwikkeling van N2000-doelen en de aanpassing van het beheer in bestaande natuur met als doel de ontwikkeling van glanshaverhooiland. Tevens wordt 2 ha natuurcompensatie voor het project ViA15 en een aantal kleinschalige aanpassingen ten behoeve van de recreatieve toegankelijkheid van het gebied gerealiseerd.

Conclusie

Het project geeft uitvoering aan het Beheerplan N2000 Rijntakken. Daarom is het project niet vergunningplichtig op basis van artikel 2.7 lid 2 van de Wnb. Dit geldt voor het onderdeel gebiedsbescherming (artikel 2.2 en 2.3 Wnb, uitvoering van instandhoudingsmaatregelen), als ook voor soortbescherming en houtopstanden (respectievelijk artikel 3.8 lid 7 en artikel 4.4. lid 1 Wnb).

Externe veiligheid

In het plangebied liggen geen kabels of leidingen die een belemmering vormen voor de beoogde ontwikkeling.

Archeologie en cultuurhistorie

Het plangebied ligt in gebieden met een lage, middelmatige en bekende archeologische en cultuurhistorische waarde zoals bij de schans Cortenoever en de Batterij waarvan overigens niet duidelijk is of het om de oorspronkelijke gracht gaat of een natuurlijke verdieping in de vorm van een kronkelwaardgeul. Oostelijk van schans Cortenoever ligt een gebied met de omschrijving 'dijklichaam van voor 1830'. Ondanks de Ruimte voor de Rivier maatregelen zijn nog veel cultuurhistorische waarden aanwezig. Het bijgevoegde archeologisch rapport onderschrijft dat. Maar stelt de archeologische waarde toch in veel gevallen bij naar laag. In het rapport wordt geadviseerd wordt om in het DO van de inrichting van het gebied aan te geven hoe met deze waarden wordt omgegaan. Hier wordt bij de vergunningverlening een voorschrift voor opgenomen.

Datum

26 oktober 2020

Zaaknummer

2020-010149

Blad

8 van 7

In het plangebied worden maatregelen uitgevoerd, waarbij de bodem in verschillende mate wordt verstoord. Omdat voor een groot deel het oorspronkelijke reliëf gevolgd wordt vinden hier geen ingrepen plaats dieper dan de oorspronkelijke bodem van de geul. Bij de geulen, strangen en voormalige waterlopen dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van 'watergebonden' vondsten zoals schepen, bruggen en beschoeiingen en verspoelde vindplaatsen. Op twee plekken is geadviseerd om werkzaamheden uit te voeren onder archeologische begeleiding.

Conclusie

In de vergunning wordt een voorschrift opgenomen m.b.t. archeologische begeleiding van de werkzaamheden.

Conclusie

De potentiële effecten van de activiteit zijn voldoende onderzocht. Er is op voorhand geen sprake van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. In de vergunningaanvraag zal nader ingegaan moeten worden op hoe het thema archeologie waarbij afstemming met de regioarcheoloog en de provinciaal archeoloog gezocht moet worden.